

SCI-CONF.COM.UA

SCIENTIFIC ACHIEVEMENTS OF MODERN SOCIETY

**ABSTRACTS OF IX INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
APRIL 28-30, 2020**

**LIVERPOOL
2020**

SCIENTIFIC ACHIEVEMENTS OF MODERN SOCIETY

Abstracts of IX International Scientific and Practical Conference

Liverpool, United Kingdom

28-30 April 2020

**Liverpool, United Kingdom
2020**

UDC 001.1

BBK 83

The 9th International scientific and practical conference “Scientific achievements of modern society” (April 28-30, 2020) Cognum Publishing House, Liverpool, United Kingdom. 2020. 1175 p.

ISBN 978-92-9472-193-8

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Scientific achievements of modern society. Abstracts of the 9th International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. Liverpool, United Kingdom. 2020. Pp. 21-27. URL: <http://sci-conf.com.ua>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Editorial board

prof. Jan Kuchar, CSc.

doc. PhDr. David Novotny, Ph.D.

doc. PhDr. Zdenek Salac, Ph.D.

prof. Ing. Karel Marsalek, M.A., Ph.D.

prof. Ing. Jiri Smolik, M.A., Ph.D.

prof. Karel Hajek, CSc.

prof. Alena Svarcova, CSc.

prof. Marek Jerabek, CSc.

prof. Vaclav Grygar, CSc.

prof. Vaclav Helus, CSc.

prof. Vera Winterova, CSc.

prof. Jiri Cisar, CSc.

prof. Zuzana Syllova, CSc.

prof. Pavel Suchanek, CSc.

prof. Katarzyna Hofmannova, CSc.

prof. Alena Sanderova, CSc.

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: liverpool@sci-conf.com.ua

homepage: <http://sci-conf.com.ua>

©2020 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2020 Cognum Publishing House ®

©2020 Authors of the articles

TABLE OF CONTENTS

1.	<i>Abrahamovych U., Tsyhanyk L., Synenkyi O.</i> TREATMENT OF SYSTEMIC LUPUS ERYTHEMATOUS: MODERN PRINCIPLES TAKING INTO ACCOUNT PATHOGENETICALLY ASSOCIATED LESIONS OF OTHER ORGANS AND SYSTEMS.	17
2.	<i>Albeshchenko O. S.</i> SYSTEMATIZATION OF THE DEVELOPMENT INDICATORS OF THE TOURIST-HOTEL ENTREPRENEURSHIP AND ITS INFORMATION PROVISION.	20
3.	<i>Aliyarbayova Aygun Aliyar, Gasimov Eldar Kochari, Sadiqi Ilaha Bahram, Yildirim Leyla Etibar, Qurbanova Shahana Qazanfar</i> MORPHOMETRIC ASSAYS OF PRIMARY SENSORY NEURONS OF DORSAL ROOT GANGLION OF THE RATS.	28
4.	<i>Armine Agvan Baghdasaryan, Akopyan Anna Abuzet</i> COMPUTER ADDICTION AS A PSYCHOLOGICAL-PEDAGOGICAL PROBLEM.	35
5.	<i>Axatova Durdona Aktamovna, Axatova Xilola Aktamovna, Tuyboeva Gulnoza Kuvondikkizi</i> A NON-TRADITIONAL APPROACH TO ORGANIZING LESSONS.	43
6.	<i>Bagmut I. Yu., Kolisnyk I. L.</i> PHOSPHOLIPID COMPOSITION OF ERYTHROCYTE MEMBRANES AND RAT HEPATOCYTES CAUSED BY SODIUM FLUORIDE.	49
7.	<i>Bakhtiyarov S. B.</i> MODIFICATION OF THE ADSORBENT.	53
8.	<i>Biba E. V.</i> INFORMATION SYSTEM ANALYSIS OF THE ACTIVITIES OF TRADE ENTERPRISES.	59
9.	<i>Brytan Yu. V.</i> WEB-CONTENT IN THE CONTINUOUS PROFESSIONAL EDUCATION AND DEVELOPMENT OF THE ENGLISH LANGUAGE TEACHERS.	65
10.	<i>Chernovol O.</i> FORMATION OF THE LINGUISTIC PERSONALITY OF A FOREIGN STUDENT WITHIN THE CONTEXT OF INTERLINGUAL COMMUNICATION.	73
11.	<i>Dunaievska O. F., Sokulskyi I. M., Dunaievska A.</i> MORPHOGENESIS OF THE WHITE PULP OF THE CATTLE'S SPLEEN.	79
12.	<i>Dobrovolska S. R., Opyr M. B.</i> PRODUCTIVE USE OF SOME VOCABULARY SOURCES.	83
13.	<i>Eliseeva T., Zemlianyi O.</i> POTASSIUM AND ITS EFFECTS ON HUMAN HEALTH.	91

14.	<i>Fedorova N., Sobolieva O., Madzihon V., Tkachenko L.</i> UNITED KINGDOM'S EXPERIENCE OF USING COMPUTER GAMES IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS.	97
15.	<i>Fedoriv O. Ye., Melnyk N. A., Kopach O. Ye., Yurchyshyn O. M., Palytsia L. M., Fartushok T. V., Halabitska I. M., Tsvyntarna I. Ya.</i> EFFECT OF LEAD ACETATE IN COMBINATION WITH STEARATES ON BONE MARROW CELLS OF ANIMALS.	116
16.	<i>Hapon Yu., Chyrkina M.</i> STUDY OF CATODE MATERIALS IN THE ELECTROCHEMICAL METHOD OF WASTEWATER TREATMENT.	125
17.	<i>Khudik L. M., Tretiakova S. O., Ponomarenko A. M.</i> THEORETICAL JUSTIFICATION BACKGROUND ELECTRIC ARC METALLIZATION MODE TO THE RESTORE THE CRANKSHAFT WEIGHT TRACTOR.	129
18.	<i>Khrenova V.</i> EFFICIENCY OF THE PEDAGOGICAL CONDITIONS IMPLEMENTATION IN THE FUTURE CRAFT AND TECHNOLOGY TEACHERS' PROFESSIONAL TRAINING TO TEACHING TEXTILE CRAFTS AT HIGH SCHOOL.	133
19.	<i>Kovalenko-Marchenkova Ye., Tovstonoh O.</i> CRISIS OF THE NEW YORK STOCK EXCHANGE 2020.	143
20.	<i>Korniyaka O. M.</i> PSYCHOLOGICAL SUPPORT FOR UNIVERSITY LECTURERS' COMMUNICATIVE AND PROFESSIONAL SELF-FULFILMENT.	147
21.	<i>Korepanov O. S., Taiwo A.</i> HEALTHCARE IT MARKET ANALYSIS AS A BASIS FOR INFORMATION TECHNOLOGY IMPLEMENTATION IN HEALTHCARE ENTERPRISES.	157
22.	<i>Kokhan M., Mazur A.</i> ELEMENTS OF STARTUP ECOSYSTEM.	165
23.	<i>Kolotylo T. R.</i> IMMUNOPATHOGENESIS OF HIV AND TUBERCULOSIS.	170
24.	<i>Kyrylko N.</i> MANAGEMENT DECISION AS A RESULT OF MANAGEMENT ACTIVITY OF ENTERPRISES.	176
25.	<i>Loboda N., Bozhok Yu.</i> THE ROLE OF METEOROLOGICAL DROUGHTS IN LOW FLOW PERIOD ON THE RIVERS OF THE NORTH-WEST BLACK SEA REGION IN PRESENT AND FUTURE (BY THE CLIMATE SCENARIOS DATA).	185
26.	<i>Mahdalyna L., Chyzhma D.</i> UNDERSTANDING AND INTERPRETATION OF FOREIGN LANGUAGE EDUCATIONAL TEXT IN THE DEVELOPMENT OF STUDENTS' COMPETENCE IN READING.	195

27.	<i>Mandra G.</i> IS A MARKET FOR CITIZENSHIP JUSTIFIABLE?	205
28.	<i>Mishchenko M. M., Mishchenko A. N., Shevchenko A. S.</i> THE IDENTIFICATION OF RISK FACTORS OF CARDIOVASCULAR DISASTERS AND MONITORING OF ACTIONS OF MEDICAL STAFF.	211
29.	<i>Obukhov I.</i> IMPORTANCE OF SCIENTIFIC METHOD IN ACHIEVING SUSTAINABLE DEVELOPMENT.	219
30.	<i>Peniuk V. O.</i> MANAGEMENT EFFICIENCY OF TEACHER'S ACTIVITIES - MANAGER OF HIGHER EDUCATION IN UKRAINE.	224
31.	<i>Sanaev S. T., Rakhmatov I. I.</i> RESULTS OF EVALUATION AFTER GROWING SORTS OF VEGETABLE (SWEET) CORN AS RE-SOWING.	231
32.	<i>Bobojonov Shavkat</i> BAKHOUDDIN NAKSHBAND'S SHRINE IN DARIES OF TRAVELERS.	235
33.	<i>Tereshchenko O. P.</i> DECENTRALIZATION REFORM IN UKRAINE AND THE POST- SOVIET COUNTRIES: COMPARATIVE ANALYSIS.	244
34.	<i>Tokar O.</i> EVALUATION OF THE EFFECTIVENESS OF TREATMENT OF GINGIVAL RECESSIONS BY COATING A FREE CONNECTIVE TISSUE GRAFT WITH A CORONARY DISPLACED GUM FLAP USING A PRF MEMBRANE.	253
35.	<i>Verkholaz I. L., Yaroshenko K. O., Malinovskiy S. L.</i> VENOUS THROMBOEMBOLISM IN SURGICAL PRACTICE.	260
36.	<i>Vorobyova E. V.</i> ATTRIBUTIVE CONSTRUCTIONS IN THE JURIDICAL DISCOURSE TEXTS.	266
37.	<i>Wenhui Wie, Kandyba N., Qiaoyan Chen</i> EFFECT OF LOW TEMPERATURE ANTI – OXIDATION SYSTEM.	270
38.	<i>Yevstihnieiev I. V.</i> PROBLEMS OF EARLY IDENTIFICATION OF TUBERCULOSIS IN PRIMARY HEALTH.	273
39.	<i>Zamlynskyi V., Zamlynska O.</i> THE ROLE OF COMMUNICATION AND BUSINESS REPUTATION IN ANTI-CRISIS MANAGEMENT.	278
40.	<i>Азизов Ш. И.</i> АУТСОРСИНГ - В СФЕРЕ ОКАЗАНИЯ ГОСУДАРСТВЕННЫХ УСЛУГ.	285

41.	<i>Акопов О. Е., Савченко В. Г.</i> ЩОДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ БОКСЕРІВ НА ЕТАПІ ПОЧАТКОВОЇ ПІДГОТОВКИ.	291
42.	<i>Арламов О. Ю., Матюшенко О. С.</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ ЗА ДОПОМОГОЮ ВИКОРИСТАННЯ ЛІНГВІСТИЧНОГО АНАЛІЗУ ПОШУКОВИХ СИСТЕМ.	298
43.	<i>Антоненко І. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ КЛУБНИХ СПОРУД НА БАЗІ ДЕБАРКАДЕРІВ.	305
44.	<i>Бабаханова А. М.</i> ФЕТОПЛАЦЕНТАРНОЕ НАРУШЕНИЕ У БЕРЕМЕННЫХ С ГИПЕРТЕНЗИВНЫМ СИНДРОМАМ.	316
45.	<i>Бартош М. В., Кубіцький С. О.</i> ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ВИЯВУ СТРАХІВ У ДОШКІЛЬНИКІВ.	321
46.	<i>Бойко О. П.</i> РОЗВИТОК ПОЛІТИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.	332
47.	<i>Бойко О. А.</i> МІЖКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ, ЯК НОВИЙ РІВЕНЬ ВОЛОДІННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ.	336
48.	<i>Букач В. М.</i> КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА І СУЧАСНІ МУЗЕЇ.	346
49.	<i>Бурмистров А. Н., Шатковская Г. И., Литвинчук С. И.</i> РЕОЛОГИЧЕСКИЕ И АКУСТИЧЕСКИЕ СВОЙСТВА НЕКОТОРЫХ ФТОРОРГАНИЧЕСКИХ СОЕДИНЕНИЙ.	351
50.	<i>Бурчак С. О., Бурчак Л. В.</i> ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ РОЗВИТКУ ТВОРЧОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ У ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.	358
51.	<i>Васіна Л. С., Галицька Л. Б., Дзюбинська М. М., Лещинський О. Л., Собчук О. В., Флешеровська О. В., Якшина Л. О.</i> ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПРОВЕДЕННЯ 3-ГО ТУРУ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ОЛІМПІАДИ З МАТЕМАТИКИ СЕРЕД СТУДЕНТІВ ЗВО І-ІІ РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ.	363
52.	<i>Вергеліс В. І., Шевчук О. А.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРОРОСТАННЯ НАСІННЯ БОБІВ КОРМОВИХ ЗА ДІЇ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ РОСЛИН.	375
53.	<i>Вишнякова Г. В., Покас О. В.</i> ВИВЧЕННЯ ПОШИРЕНОСТІ РІЗНИХ ТИПІВ БЕТА - ЛАКТАМАЗ СЕРЕД ЕНТЕРОБАКТЕРІЙ, ЗБУДНИКІВ ГНІЙНО - ЗАПАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ, ВИДІЛЕНИХ В УКРАЇНІ.	385

54. **Вітряк О. П., Ткаченко Л. В.** 393
 НАПОЇ КИСЛОМОЛОЧНІ ОЗДОРОВЧОГО ПРИЗНАЧЕННЯ З РОСЛИННИМИ ЕКСТРАКТАМИ.
55. **Власенко Т. М.** 397
 ОСОБЛИВОСТІ СПІЛКУВАННЯ В УМОВАХ ОБМЕЖЕНЬ ПІД ЧАС КАРАНТИНУ.
56. **Волокітенко О. М.** 407
 АНАЛІЗ ЗАКОРДОННОГО ДОСВІДУ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНСТИТУТУ КОНСТИТУЦІЙНОЇ СКАРГИ.
57. **Вусатий М. В., Панцир Ю. І., Потапський П. В., Гарасимчук І. Д.** 411
 ОЦІНКА ЯКОСТІ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ В РОЗПОДІЛЬНИХ ПРИСТРОЯХ СИСТЕМ ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ.
58. **Геворкян Ю. Л.** 418
 ЧАСТНЫЙ СЛУЧАЙ ТЕОРЕМЫ ФЕРМА.
59. **Герасіна Л. М., Погрібна В. Л.** 430
 ПРЕВЕНЦІЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОНФЛІКТНОСТІ: СТРУКТУРНІ, ОПЕРАЦІЙНІ ТА СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ.
60. **Гриценко А. А., Гриценко Е. А.** 441
 УСИЛЕНИЯ НЕРАВНОМЕРНОСТИ РАЗВИТИЯ В УСЛОВИЯХ ИНФОРМАЦИОННО-СЕТЕВОЙ ЭКОНОМИКИ.
61. **Гоголь Н. В.** 449
 КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД У ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНИХ ПРАЦЯХ ЗАРУБІЖНИХ УЧЕНИХ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ.
62. **Годунко В. П.** 457
 ФРАЗЕОЛОГІЗМИ У ТВОРЧІСТІ АМЕРИКАНСЬКОЇ СПІВАЧКИ СЕЛЕНИ ГОМЕЗ НА ПОЗНАЧЕННЯ ЛЮБОВІ ТА ІНШИХ ДУШЕВНИХ СТАНІВ.
63. **Гордєєва К. С., Тур О. Ю.** 464
 МІСЦЕ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ.
64. **Глухова Н. В., Песоцкая Л. А.** 470
 ИССЛЕДОВАНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ КРАТНОМАСШТАБНОГО АНАЛИЗА ПРИ ОБРАБОТКЕ ИЗОБРАЖЕНИЙ ГАЗОРАЗРЯДНОГО СВЕЧЕНИЯ ВОДЫ.
65. **Демчук О. А., Антко Р. А.** 475
 РОЛЬ ВОДИ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ УРОЖАЙНОСТІ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР.
66. **Дем'янюк Н. Ю.** 480
 ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ В. М. ВЕРХОВИНЦЯ В ПОЛТАВСЬКОМУ ІНСТИТУТІ НАРОДНОЇ ОСВІТИ (1920-1933).
67. **Долганина В. В., Ремезова Т. В.** 485
 ИГРОТЕРАПИЯ – КАК МЕТОД ПРОФИЛАКТИКИ ПСИХОЛОГИЧЕСКИХ РАССТРОЙСТВ У ДОШКОЛЬНИКОВ В ПРОЦЕССЕ ИХ СОЦИАЛИЗАЦИИ.

68. *Дмитренко К. А., Василенко Н. А.* 491
 АНАЛІЗ СУПЕРЕЧНОСТЕЙ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ФАХОВОЇ КОМУНАЦІЇ У МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ Й СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ.
69. *Дувінський Д. О., Лободзинська Т. П.* 497
 ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ НЕІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ.
70. *Євтушенко Н. І.* 503
 СЕМАНТИКО-СТИЛІСТИЧНИЙ АСПЕКТ ГРИ СЛІВ У АНГЛОМОВНОМУ РЕКЛАМНОМУ ДИСКУРСІ.
71. *Єланська О. О., Шатрова О. В.* 509
 ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПІД ЧАС ТРЕНУВАНЬ ТА ЗМАГАНЬ З КАРАТЕ.
72. *Єськова Т. Л.* 513
 ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО КЕРІВНИЦТВА ДЕКОРАТИВНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.
73. *Жаворонкова В. В.* 523
 АНГЛОМОВНІ КОМУНІКАТИВНІ ВМІННЯ І НАВИЧКИ ЯК СКЛАДОВІ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ.
74. *Житова О. П., Кот Т. Ф.* 527
 ЩОДО ПИТАННЯ ФАСЦІОЛЬОЗУ ДРІБНОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ В ОРГАНІЧНОМУ ТВАРИННИЦТВІ.
75. *Зайцева М. Л., Мельник М. П., Пакулин С. Л., Тихая Е. В.* 531
 КУЛЬТУРОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ MEMORABILIA В ПРОСТРАНСТВЕ ЭЛИТАРНОЙ И МАССОВОЙ ХУДОЖЕСТВЕННОЙ КУЛЬТУРЫ.
76. *Золотарьова А. В.* 541
 СУЧАСНИЙ УЧИТЕЛЬ ЯК КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИЙ ФАХІВЕЦЬ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ.
77. *Ібраимова С. Е., Курманбаева И. Н.* 549
 СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ РЫНКА ХЛЕБОБУЛОЧНЫХ ИЗДЕЛИЙ.
78. *Інтымакова Л. Г.* 553
 ВЛИЯНИЕ ОСОБЕННОСТЕЙ ХРОНОЛОГИЧЕСКОЙ ЭПОХИ НА ХАРАКТЕР ИНДИВИДУАЛЬНОГО ОПЫТА СОЦИАЛЬНОГО СУБЪЕКТА.
79. *Касенова Л. Г., Жумашев А. Т.* 556
 ПРИНЯТИЕ УПРАВЛЕНЧЕСКИХ РЕШЕНИЙ.
80. *Капінус О. С.* 561
 ПРОБЛЕМА РОЗРОБКИ МОДЕЛІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ СУБ'ЄКТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ОФІЦЕРА.

81. **Кашинська О. Є.** 569
УПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ДУАЛЬНОЇ ФОРМИ ЗДОБУТТЯ
ВИЩОЇ ОСВІТИ В ПІДГОТОВКУ ФАХІВЦІВ ГОТЕЛЬНО-
РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ.
82. **Коваленко В. Л., Коваленко Е. Ю.** 577
ОСОБЕННОСТИ БЕЗОПАСНОГО ПРИМЕНЕНИЯ
ОБЕЗБОЛИВАЮЩЕЙ ТЕРАПИИ ПРИ ЗАБОЛЕВАНИЯХ
СУСТАВОВ.
83. **Ковальчук В. В., Шаргун Т. О., Германюк Ю. М., Пенцак А. Я.,
Гайда О. М., Парнета М. Б., Петренко О. В.** 583
ТЕРМОПРУЖНИЙ СТАН МЕТАЛЕВИХ ПРОГОНОВИХ БУДОВ
МОСТІВ.
84. **Козубенко Л. М.** 590
ЖАНРОВА СПЕЦИФІКА П'ЄСИ Г. ХОТКЕВИЧА «О ПОЛКУ
ІГОРЕВИМ».
85. **Копелюк О. О.** 599
ІННОВАЦІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЖАНРУ ФОРТЕПІАННОГО
КОНЦЕРТУ В УКРАЇНСЬКОМУ МУЗИЧНОМУ МИСТЕЦТВІ ПІ
ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ (ЗА СТОРІНКАМИ НАУКОВОЇ
МАЙСТЕРНІ ОЛЕНИ ПОНОМАРЕНКО).
86. **Кравченко Н. В., Ольшевская И. В.** 609
ОБЕСПЕЧЕНИЕ КАЧЕСТВА СЫРОВ, ПОЛУЧЕННЫХ
СПОСОБОМ ТЕРМОКИСЛОТНОЙ КОАГУЛЯЦИИ, НА
СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ.
87. **Крайнюк Е. В., Буц Ю. В., Богатов О. И., Барбашин В. В.** 616
КОНТРОЛЬ КАЧЕСТВА ТОПЛИВА НА СООТВЕТСТВИЕ
ТРЕБОВАНИЯМ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ.
88. **Краснова Н. В., Сорокіна Г. М.** 626
ВИКОРИСТАННЯ ВЕБ-КВЕСТ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ
ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВНЗ.
89. **Красинська І. П.** 633
ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОГО
РЕПЕРТУАРУ КАМЕРНОГО АНСАМБЛЮ.
90. **Клочко О. О.** 640
НЕТРАДИЦІЙНІ ЗАСОБИ ЗАПОБІГАННЯ ПОШИРЕННЮ
ПРОЯВІВ АДИКТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ.
91. **Князева М. В., Прокопюк А. В.** 645
ОСОБЕННОСТИ ЭКСПРЕССИИ МОЛЕКУЛЯРНОГО МАРКЕРА
VEGF ПРИ ПОЛИХИМИОТЕРАПИИ РАКА ЯИЧНИКОВ III-IV
СТАДИЙ.
92. **Кулікова Т. В., Мокра Л. М., Деркач В. В.** 653
СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОРІВНЯЛЬНИХ КОНСТРУКЦІЙ
У РОМАНІ ПАНАСА МИРНОГО «ПОВІЯ».

93. *Кунденко Н. П., Егорова О. Ю., Бородай И. И., Шинкаренко И. Н., Кунденко А. Н.* 659
АНАЛИЗ РЕЗОНАТОРНОЙ СИСТЕМЫ КОНТРОЛЯ ХРАНЕНИЯ ФРУКТОВЫХ ПЛОДОВ.
94. *Лазебник Ю. О., Івасенко М. Г.* 664
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РОЗРОБЛЕННЯ МЕТОДИКИ РОБОТИ З КЛІЄНТАМИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ СУЧАСНИХ DIGITAL-ТЕХНОЛОГІЙ МЕДІА-МАРКЕТИНГУ.
95. *Лівишун О. В.* 672
МОВЛЕННЄВА КУЛЬТУРА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ.
96. *Лисенко Ю. С., Пальчевська Т. А.* 683
ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ НА ОСНОВІ ЕТИЛМЕТИЛГІДРОКСИПІРИДИНУ СУКЦИНАТ.
97. *Локшин В. С.* 688
РОЛЬ КРЕАТИВНОЇ СКЛАДОВОЇ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МЕНЕДЖЕРІВ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.
98. *Люта О. Л.* 694
ЗАСАДНИЧІ ПРИНЦИПИ ТА ЕТИЧНИЙ ВИМІР КОМУНІКАТИВНИХ ПРОГРАМ У ПРИРОДООХОРОННІЙ СФЕРІ.
99. *Маланюк В. Я.* 701
СТИЛЬОВІ НАПРЯМИ САДИБНОЇ АРХІТЕКТУРИ КИЇВЩИНИ КІНЦЯ ХVІІІ – ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТЬ.
100. *Мальцева С. Е., Давидов П. Г.* 709
ВАЖЛИВІСТЬ РОЗВИТКУ СТРАХУВАННЯ МЕДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.
101. *Матичиук В. Г., Силвія Мистрець, Лучія Гузун* 718
РЕЗУЛЬТАТИ СЕЛЕКЦІИ ГИБРИДОВ КУКУРУЗЫ С КРЕМНИСТОЙ КОНСИСТЕНЦИИ ЗЕРНА.
102. *Медвідь Ф. М., Твердохліб А. І., Урбанський М. В.* 724
НАЦІОНАЛЬНІ ТА НАЦІОНАЛЬНО-ДЕРЖАВНІ ІНТЕРЕСИ УКРАЇНИ В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ.
103. *Мелаш В. Д., Варениченко А. Б., Михайлова Н. О.* 735
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ-МИЛУВАННЯ ПРИРОДОЮ.
104. *Мелякова Ю. В., Жданенко С. Б.* 742
ЭВОЛЮЦИЯ СВОБОДЫ: ОТ ЭКЗИСТЕНЦИИ К ТЕЛЕСНОСТИ.
105. *Мельник В. В.* 753
ВІД ГЕТЬМАНЩИНИ ЧЕРЕЗ РУЇНИ – ІСТОРИЧНИЙ ШЛЯХ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ.

106. *Мовмига Н. Є., Мезенцева І. О.* 762
 ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ
 СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ
 ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА
 ПРОМИСЛОВОЇ БЕЗПЕКИ.
107. *Назаров Э. С., Туксанова З. И.* 772
 ЭФФЕКТИВНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИННОВАЦИОННЫХ
 ТЕХНОЛОГИЙ В СИСТЕМЕ ОБРАЗОВАНИЯ.
108. *Недільська У. І., Коруняк О. П.* 779
 МОРФОСТРУКТУРНІ І ФІЗІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ
 MISCANTHUS GIGANTEUS.
109. *Окорський В. П., Боярчук Х. П.* 785
 РЕІНЖИНІРИНГ ТРИГАЦІЙНИХ СИСТЕМ: ПРОБЛЕМИ ТА
 ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ.
110. *Омеляненко А. В.* 792
 ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМИ ВПРАВ ДЛЯ ПРОДУКУВАННЯ
 РОЗПОВІДЕЙ-РОЗДУМІВ ДІТЬМИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО
 ВІКУ.
111. *Павленко Е. А.* 801
 УКРЕПЛЕНИЕ И СОХРАНЕНИЕ ЗДОРОВЬЯ ЧЕЛОВЕКА КАК
 ЦИВИЛИЗАЦИОННАЯ ПРОБЛЕМА МИРОВОГО СООБЩЕСТВА.
112. *Павлов С. В., Шедреева И. Б.* 812
 ОПРЕДЕЛЕНИЕ ЗАВИСИМОСТИ СПЕКТРАЛЬНЫХ
 ХАРАКТЕРИСТИК ОТ ТЕМПЕРАТУРЫ.
113. *Пакулін С. Л., Самініна О. В., Феклістова І. С., Пакуліна Г. С.* 820
 ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ В УМОВАХ НОВОЇ
 СОЦІАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ.
114. *Паловскі Ю. О.* 831
 НАЯВНІСТЬ ДІТЕЙ ЯК ФАКТОР, ЩО ПЕРЕШКОДЖАЄ
 ДЕПЕРСОНАЛІЗАЦІЇ КЕРІВНИКІВ БІЗНЕСУ.
115. *Панасенко Г. С., Ольшевська А. В.* 842
 ГЛОБАЛЬНА МІГРАЦІЙНА КРИЗА СУЧАСНОСТІ: ДОСВІД
 НІМЕЧЧИНИ.
116. *Панчук Н. П.* 849
 СОЦІАЛЬНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ЦІННІСНОЇ
 СФЕРИ ОСОБИСТОСТІ.
117. *Перемот Я. О., Перемот В. Я.* 856
 КЛІНІЧНІ АСПЕКТИ ІНСЕРЦІЙНО-ДЕЛЕЦІЙНОГО
 ПОЛІМОРФІЗМУ ГЕНУ АНГІОТЕНЗИНПЕРЕТВОРЮЮЧОГО
 ФЕРМЕНТУ У ХВОРИХ НА ІШЕМІЧНУ ХВОРОБУ СЕРЦЯ.
118. *Пермінова Л. А.* 861
 ДИДАКТИЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
 ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО
 НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА.

119. **Перцова І. В.** 867
МОДЕЛЮВАННЯ ХУДОЖНЬОЇ РЕАЛЬНОСТІ У ЛІРИЦІ
ВАСИЛЯ СТУСА ЗА ДОПОМОГОЮ ОКСИМОРОННОЇ
ОПОЗИЦІЇ «СВІТЛО/ТЕМРЯВА».
120. **Пігарєв Ю. Б.** 875
ЛАНДШАФТ ПРИКЛАДНОГО РІВНЯ ІТ-АРХІТЕКТУРИ
ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.
121. **Пінчук Т. С.** 884
КОНЦЕПТ ДУША В ПОЕТИЧНІЙ ТА МЕМУАРНО-
ПУБЛІЦИСТИЧНІЙ ТВОРЧОСТІ ІВАНА НИЗОВОГО.
122. **Погода О. В., Баршнікова І. М., Салюкова К. Р., Ахаладзе К. В.** 893
ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ.
123. **Полукаров О. І., Хмілевська А. О.** 903
БАЛАНС МІЖ РОБОТОЮ Й ОСОБИСТИМ ЖИТТЯМ:
СУБ'ЄКТИВНА ОЦІНКА ТА ВПЛИВ НА ТРУДОВИЙ
ПОТЕНЦІАЛ.
124. **Попович О. В., Гулько К. Ю.** 913
ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ОПЛАТИ ПРАЦІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ
ВДОСКОНАЛЕННЯ.
125. **Присяний С. Б.** 918
ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ ВМІСТУ ОСНОВНИХ
МАКРОЕЛЕМЕНТІВ В ЗОЛІ ПЛОДІВ ЧОРНО-РЯБОЇ ХУДОБИ
РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ.
126. **Решетняк В. Ф.** 924
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ ЯК ЧИННИК ЇЇ
ЕФЕКТИВНОСТІ.
127. **Ричка М. А., Загородня К. С.** 928
TONE OF VOICE У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ МІЖНАРОДНИХ
КОМПАНІЙ.
128. **Рогожнікова О. Є., Скибенко В. І.** 940
ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК ТА ТЕНДЕНЦІЇ ЕВОЛЮЦІЇ В
ПРОЕКТУВАННІ ГОТЕЛЬНО-ОЗДОРОВЧИХ КОМПЛЕКСІВ.
129. **Романюк О. Н., Круподьорова Л. М., Шмалюх В. А.** 944
АНАЛІЗ АРХІТЕКТУРИ RNDА.
130. **Савченко Ю. В.** 952
АНАЛІЗ ВЛИЯНИЯ СТРУКТУРЫ МЕТАЛЛА НА КАЧЕСТВО
МНОГОСЛОЙНЫХ ВОЛНОВОДОВ.
131. **Сайко В. Г., Наконечний В. С., Наритник Т. М., Сивкова Н. М.** 958
СПОСІБ ВИЗНАЧЕННЯ КОМПЛЕКСНОЇ ОГІНАЛЬНОЇ
СУМАРНОГО СИГНАЛУ ВІД ПРОСТОРОВО-РОЗНЕСЕНИХ
ПЕРЕДАВАЧІВ.
132. **Середюк І. М.** 965
САМОІДЕНТИФІКАЦІЯ МИТЦЯ ЯК ОБ'ЄКТ МУЗИЧНОЇ
ТВОРЧОСТІ.

133. **Сенишин Н. В.** 972
СУТНІСТЬ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЛАДИ ДЕРЖАВИ.
134. **Сосницька Н. Л., Кулешов С. О.** 980
ПЕРІОДИЗАЦІЯ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В
УНІВЕРСИТЕТАХ США: МЕТОДОЛОГІЧНИЙ КОНТЕКСТ.
135. **Сидорук А. В., Чусва І. О., Бондар В. Л.** 988
ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН ПЛАТФОРМ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ.
136. **Ситько О. М.** 998
ЛАТИНОМОВНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА ДОБИ БАРОКО –
TERRA INCOGNITA УКРАЇНСЬКОГО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА.
137. **Сичова А. О.** 1003
ТУРИЗМ СПРАВЕДЛИВОСТІ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ І
ПЕРСПЕКТИВИ.
138. **Сіраковська О. Б.** 1013
ВПЛИВ СТРЕСУ НА ФОРМУВАННЯ ПОРУШЕНЬ
РЕПРОДУКТИВНОЇ СФЕРИ У ЖІНОК.
139. **Смазчук А. Л., Рудой К. М.** 1019
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ПІДРОЗДІЛІВ
ЮВЕНАЛЬНОЇ ПРЕВЕНЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ.
140. **Смілянська М. В., Капшур Н. В., Большакова Г. М.** 1024
МОЖЛИВИЙ ГЕНЕТИЧНИЙ КОНТРОЛЬ ІМУННОЇ ВІДПОВІДІ
НА ВАКЦИНАЦІЮ КПК У ДІТЕЙ.
141. **Спіцина А. Є., Любарець В. В.** 1030
РОЛЬ ЕКОНОМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ В ПЕРЕТВОРЕННІ
ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН СУСПІЛЬСТВА.
142. **Стародубцева З. Г.** 1039
О НЕКОТОРЫХ ОСОБЕННОСТЯХ РЕЧЕВОГО ПОВЕДЕНИЯ
СОВРЕМЕННОГО.
143. **Стрілець В. В., Стрілець В. М., Шевченко Р. І.** 1042
ОБГРУНТУВАННЯ ЧИСЕЛЬНОСТІ ОПЕРАТИВНОГО
РОЗРАХУНКУ ПРОТЕХНІЧНОГО ПІДРОЗДІЛУ В УМОВАХ
ПОПЕРЕДЖЕННЯ НАДЗВИЧАЙНОЇ СИТУАЦІЇ З ІМПУЛЬСНИМ
ВИКИДОМ НЕБЕЗПЕЧНИХ ХІМІЧНИХ РЕЧОВИН.
144. **Стрига Е. В., Мізова О. С.** 1047
ПРОБЛЕМА ВНУТРІШНЬОМОВНИХ ПЕРЕКЛАДІВ НОВЕЛ НА
ВЕНЬЯНЬ.
145. **Тараненко Г. Г., Айбетова А. Г.** 1051
НАВИЧКИ SOFT SKILLS У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНИХ
КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ.
146. **Тарасенко І. М.** 1057
ІМІДЖБІЛДІНГ ЯК ЗАСІБ МОТИВАЦІЇ СТЕЙКХОЛДЕРІВ
ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.

147. *Терешенко Н. В.* 1062
ЖЕСТ ЯК СКЛАДОВА ПЛАСТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ВЧИТЕЛЯ.
148. *Ткачук О. П., Овчарук В. В.* 1069
ПОТЕНЦІАЛ БІОМАСИ ПОБІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ
РОСЛИННИЦТВА ДЛЯ УДОБРЕННЯ ҐРУНТУ.
149. *Толочко С. В., Колесник Т. П.* 1077
УПРОВАДЖЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЯГНЕНЬ СУЧАСНОГО
ЦИФРОВІЗОВАНОГО СУСПІЛЬСТВА В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС
ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.
150. *Фель Е. Л.* 1085
ОТРАЖЕНИЕ ПРОЦЕССОВ ГЛОБАЛИЗАЦИИ В ТВОРЧЕСТВЕ
Ж. ДЮТУРА.
151. *Фомина М. А., Бекназарова М. К.* 1094
МЕДИЦИНСКИЕ ТЕКСТЫ НА АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКЕ.
152. *Харіна А. В.* 1097
ІНДИВІДУАЛЬНИЙ СТИЛЬ ПИСЬМЕННИКА ЯК АВТОРСЬКА
СВОЄРІДНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ТРАНСФОРМОВАНИХ
ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРЧОСТІ МАРІЇ
МАТІОС).
153. *Храпунова А. А.* 1101
ЗАСОБИ БОРОТЬБИ З ФЕЙКОВИМИ НОВИНАМИ.
154. *Царук В. Ю.* 1108
АНАЛІЗ ПРОЗОРОСТІ КОРПОРАТИВНОЇ ЗВІТНОСТІ.
155. *Човнюк Ю. В., Кравчук В. Т.* 1119
ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ МАТЕМАТИЧНОЇ ФІЗИКИ В
ДИСКРЕТНО-КОНТИНУАЛЬНОМУ МОДЕЛЮВАННІ ТА
АНАЛІЗІ ПРОЦЕСІВ ВЗАЄМОДІЇ РОБОЧИХ ОРГАНІВ
ВІБРОСИСТЕМ З ОБРОБЛЮВАНИМ СЕРЕДОВИЩЕМ. V.:
ОБ'ЄМНИЙ МЕТОД ФОРМУВАННЯ В'ЯЗКО-ПРУЖНИХ
БЕТОННИХ СУМІШЕЙ З ВИКОРИСТАННЯМ
ПРИВАНТАЖЕННЯ.
156. *Човнюк Ю. В., Кравчук В. Т.* 1133
ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ МАТЕМАТИЧНОЇ ФІЗИКИ В
ДИСКРЕТНО-КОНТИНУАЛЬНОМУ МОДЕЛЮВАННІ ТА
АНАЛІЗІ ПРОЦЕСІВ ВЗАЄМОДІЇ РОБОЧИХ ОРГАНІВ
ВІБРОСИСТЕМ З ОБРОБЛЮВАНИМ СЕРЕДОВИЩЕМ. IV.:
УЗАГАЛЬНЕНА ВІБРОРЕОЛОГІЧНА МОДЕЛЬ БЕТОННОЇ
СУМІШІ ПРИ ПОВЕРХНЕВОМУ МЕТОДІ ІІ ФОРМУВАННЯ.
157. *Шарапова Е. Н.* 1147
К ВОПРОСУ О КРОВОСНАБЖЕНИИ ЯИЧКА.
158. *Шамсиева З. И.* 1150
РАЗВИТИЯ ПРЕЭКЛАМПСИИ У БЕРЕМЕННЫХ ЖЕНЩИН С
ОЖИРЕНИЕМ.

159. **Юдіна Т. І., Гніщевич В. А.** 1157
ТЕХНОЛОГІЯ КРАФТОВИХ РОЗСІЛЬНИХ СИРІВ З
ВИКОРИСТАННЯМ СКОЛОТИН.
160. **Янчук М. Б., Пронь С. В.** 1163
ІДЕНТИФІКАЦІЯ РИЗИКІВ МУЛЬТИМОДАЛЬНИХ
ПЕРЕВЕЗЕНЬ.
161. **Яцула Т. В.** 1167
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОСМИСЛЕННЯ СУТНОСТІ
ВЗАЄМОДІЇ ВЧИТЕЛЯ ЗІ ШКОЛЯРАМИ.

**ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОСМИСЛЕННЯ СУТНОСТІ ВЗАЄМОДІЇ
ВЧИТЕЛЯ ЗІ ШКОЛЯРАМИ**

Яцула Тетяна Володимирівна

доктор пед.наук, професор

Херсонський державний університет

м. Херсон, Україна

Анотація У статті автор розглядає взаємодію вчителя зі школярами як особистісний рівень спілкування. Особистісна взаємодія подається як смисложиттєве усвідомлення педагогічної діяльності. Для вчителя важливим є об'єктивне сприйняття життя зростаючої дитини (умов її буття, інтересів, цінностей, установок і т.д.), бажання допомогти їй у збагненні цінностей життя, знаходженні його змісту. Визначаючи особистісну взаємодію вчителя зі зростаючою дитиною як центральну категорію педагогічної діяльності, автор стверджує важливість «заглиблення» в суб'єктність учителя й суб'єктність дитини, поєднання точок дотику для розгортання особистісної взаємодії. Саме життя дитини, його пізнання надає можливість стикатися з почуттями й емоціями, цінностями і перевагами тощо «реальної» дитини та допомагати їй в особистісному зростанні (робити вибори, самовизначатися, особистісно розкриватися і т.д.).

Ключові слова: спілкування, особистісна взаємодія, педагогічна діяльність, суб'єктність учителя, суб'єктність дитини.

Незважаючи на те, що проблема спілкування досить широко висвітлена в філософській, психологічній, педагогічній науковій літературі, педагогічні аспекти її осмислення привертають увагу науковців у контексті зміни парадигми сучасної освіти [Г.С. Батищев, О.О. Бодалєв, С.Л. Братченко., Г.В.

Дьяконов, М.С.Каган, О.М.Леонтьев, Б.Ф. Ломов, Б.Д.Паригін, Л.А. Петровська та ін.].

Складність аналізу категорії «спілкування» визначається тим, що вона є предметом спеціального вивчення таких наук, як філософія, соціологія, психологія, лінгвістика, теорія культури, теорія інформації й ін. Відзначаючи цю універсальність, Б.Д.Паригін зазначає, що це «...багатогранний процес, що може одночасно бути процесом взаємодії індивідів й інформаційним процесом, ставленням людей один до одного, процесом взаємовпливу один на одного, процесом співпереживання і взаємного розуміння один одного» [5, с.178].

Метою статті є розгляд теоретичних засад педагогічної взаємодії вчителя зі школярами в основі якої знаходиться якісно новий тип спілкування.

Поняття «спілкування» ми пов'язуємо з особистісним компонентом спілкування, що став вихідною базою для обґрунтування сутнісної характеристики культури особистісної взаємодії вчителя зі школярами.

Особистісний рівень спілкування характеризує така взаємодія, за якої суб'єкти здатні до найглибшого саморозкриття і збагнення сутності іншої людини, самих себе й навколишнього світу. Такий рівень взаємодії виникає в особливих ситуаціях і за певних умов, коли в людини з'являється натхнення, осяяння, почуття любові, відчуття єднання зі світом, відчуття щастя і т.д. Це особливі ситуації духовного підйому й розвитку особистості, тому такий рівень може бути ще визначений як духовний. Особистісний рівень є глибоко моральним: він знімає будь-які обмеження при взаємодії саме тому, що вони стають зайвими. Особистісний рівень спілкування багато в чому визначається тотожністю ціннісних орієнтацій взаємодіючих суб'єктів і можливостями тих, хто спілкується, осягати сутність явищ навколишнього світу за допомогою осяяння (інсайту) в процесі взаємодії.

Саме на особистісному рівні спілкування можливий процес особистісного зростання суб'єктів спілкування. Під час аналізу спілкування як базової категорії особистісної взаємодії вчителя зі школярами ми спиралися на осмислення її М.С.Каганом і О.М.Еткіндим [3]. «Спілкування є такою спільною

діяльністю людей, учасники якого ставляться один до одного і до самих себе як до суб'єктів» [3, с.26]. У психологічному плані таке розуміння спілкування дає змогу виокремити комплекс його когнітивних, емоційних і поведінкових параметрів: сприйняття унікальності партнера, переживання його цінності й надання йому свободи – є визначальними чинниками спілкування, а їх відсутність призводить до перетворення спілкування в якийсь інший вид міжособистісної взаємодії, – фіксують свою позицію учені.

Свій підхід до аналізу спілкування М.С.Каган і О.М.Еткінд обґрунтовують за допомогою такої логіки: філософське визначення спілкування як суб'єкт-суб'єктної взаємодії дає можливість знайти його не тільки на рівні міжособистісних контактів – звичайне уявлення при трактуванні спілкування лише як «персоніфікації суспільних відносин», – але і на двох інших – внутрішньоособистісному і надособистісному (оскільки суб'єкт може бути і приватним – однією з іпостасей цілісного Я особи, і сукупним – груповим суб'єктом типу сім'ї, виробничого колективу або нації, класу, людства в цілому). Відповідно до цього спілкування є не тільки міжособистісною взаємодією, але і внутрішнім діалогом («самоспілкуванням», за формулюванням К.С.Станіславського), і взаємодією різних соціальних груп, діалогом культур. Для психології таке розуміння різномодальності спілкування важливе тому, що орієнтує на вивчення не тільки сприйняття людини людиною (О.О.Бодалєв, Г.М.Андрєєва), дружби (І.С.Кон), любові (С.Л. Рубінштейн, Л.Я.Гозман), але і, з одного боку, внутрішньої діалогічності свідомості, а з іншого – психологічних контактів між соціальними групами різних масштабів [3, с.27]. Охарактеризований підхід дає нам змогу аналізувати особистісну взаємодію не тільки з позиції суб'єкт-суб'єктної взаємодії, але і з позиції «внутрішньої діалогічності свідомості» вчителя під час взаємодії (спілкуванні) з різними групами дітей. Діалогічність свідомості припускає емпатійне сприйняття особливостей, «глибинне» проникнення у світ дитини, яка зростає. Саме таке розуміння спілкування дає підставу вченим зробити висновок про його творчу природу. «Якщо спілкування – це не комунікація, не обмін

інформацією, а результат взаємодії суб'єктів, що породжує їх спільність, нову цілісність – ми сукупного суб'єкта, то за самою своєю природою воно виявляється творчою діяльністю. Спілкування має творчий характер і на внутрішньоособистісному, і на між- і надособистісному рівнях» [3, с.27].

Таким чином, можна констатувати, що тільки особистісний рівень спілкування дає змогу взаємодіяти з дітьми, досягаючи змін у їх ціннісно-смысловій сфері свідомості. Особистісний рівень спілкування веде до осягнення глибин людського буття.

Таке спілкування відкриває можливості для осмислення своїх цінностей, цінностей інших, цінностей культур як смислу спілкування.

За цих умов важливого значення набуває мотивація спілкування. «Якщо спілкування породжується ставленням до іншого як до вільного, унікального і цінного для тебе суб'єкта, якщо учасники спілкування далекі як від самокорисливого використання іншого у своїх інтересах, так і від самозречення, відмови від власних потреб, якщо цілі учасників зосереджені в самій їх взаємодії, значить, спілкування містить у собі такі механізми, які мотивують взаємодію людей один з одним зовні поміж того продукту, до якого призводить їх спільна діяльність» [3, с.29].

Відповідно до цього потреба в спілкуванні розглядається як потреба особистісної взаємодії, що усвідомлюється як особистісно розвивальна, як «прагнення залучитися до дій, цінностей, переживань Іншого і розкрити йому свої власні; це прагнення розділити моменти свого життя з Іншим, розірвати вузькі рамки свого Я, поєднавши його з Я іншої людини; це прагнення створити соціальну якість людської істоти – якість Ми» [3, с.29].

Будучи самоцінним, внутрішньо мотивованим, спілкування несе в собі ті самопідкріплюючі механізми, які роблять можливим необмежений і творчий розвиток людських відносин. Якщо говорити про особистісне спілкування, то саме самоцінність партнера, внутрішня мотивація відносин з ним є умовою їх невичерпності, а значить, і стабільності.

Таким чином, особистісна взаємодія, що розглядається через цю категорію, подається як смисложиттєве усвідомлення педагогічної діяльності, у якому кожен свій учинок учитель оцінює з позиції гуманізму.

Ми вважаємо, що для особистісної взаємодії це положення говорить про важливість об'єктивного сприйняття життя зростаючої дитини (умов її буття, інтересів, цінностей, установок і т.д.), про неприпустимість самоствердження вчителя через особисту оцінку («мірило») об'єктивної дійсності.

В особистісній взаємодії співпричетність – це не байдужість до світу зростаючої дитини, це бажання допомогти їй у збагненні цінностей життя, знаходженні його змісту.

Все це надає підстави стверджувати, що особистісна взаємодія, заснована на глибинному спілкуванні, являє собою творчий процес, оскільки спрямованість на суб'єктний світ дитини з'являється як неповторний процес взаємодії, який детермінований усіма факторами індивідуальності дитини, соціокультурними особливостями її розвитку.

Поліфонічність особистісної взаємодії, за якої кожна дитина є індивідуальністю, спонукає вчителя передусім до проникнення в її особистісний світ і на основі цього створення умов для його збагачення ціннісно-смысловими конструктами власного світосприйняття.

Яким виявиться сенс життя і сенс особистісної взаємодії вчителя з дитиною, що розвивається, залежить від характеру соціалізації і виховання. Однак принципово важливими є і зусилля, які доклала сама людина під час визначенні сенсу свого життя, сенсу професійно-педагогічної діяльності, при його конкретизації в найближчих, середніх і віддалених цілях та під час здійснення своїх учинків. Для того, щоб процес особистісного смыслоутворення здійснювався, необхідна мотивація як внутрішня, так і зовнішня.

М.С.Каган і О.М.Еткінд вважають, що «органічний зв'язок виховання, який розуміється як процес залучення особистості до цінностей, на відміну від освіти як процесу передачі знань, із спілкуванням пояснюється саме тим, що цінності не можна передавати так, як передаються знання. Ціннісна свідомість – етична,

політична, естетична, релігійна – формується в молодій людині, яка починає життя, тільки тоді, коли вихователь бачить у ній принципово рівний собі, вільний у виборі цінностей і психологічно унікальний суб'єкт, з яким він, старший, більш досвідчений і мудрий, прагне поділитися своїми цінностями, щоб вони стали загальними для них, а значить, увібрали в себе й особливості духовної позиції вихованця; у цьому значенні говорять, що виховує не тільки вчитель учня, але й учень учителя. Проте це й означає, що виховання є одночасно і спілкування, і творчість, а не комунікація, не управління і не обслуговування, у яких реципієнт, виконавець або клієнт є пасивним об'єктом, що не бере участь у спільному творчому акті [3, с.32]».

Тому, визначаючи особистісну взаємодію вчителя зі зростаючою дитиною як центральну категорію професійно-педагогічної діяльності, ми ґрунтуємося на важливості «заглиблення» в суб'єктність учителя й суб'єктність дитини, поєднання точок дотику для розгортання особистісної взаємодії. Саме життя дитини, його пізнання надає можливість стикатися з почуттями й емоціями, цінностями і перевагами тощо «реальної» дитини та допомагати їй в особистісному зростанні (робити вибори, самовизначатися, особистісно розкриватися і т.д.).

Якщо вчитель особистісно не досконалий (відсутнє усвідомлення смислу взаємодії, цінностей взаємодії й ін.), знання технологій спілкування не призведе до «глибинного» спілкування і неспроможне вплинути на особистісний розвиток дитини. Найважливішим, базовим завданням, на наш погляд, у розвитку особистісної взаємодії вчителя зі школярами є самовизначення, саморозвиток вчителя. Для цього процесу характерне «занурення» у світ дітей, причетність до їх інтересів, поглядів, думок. Причетність трактується нами як емпатійне відчуття дитини, що розвивається, зіставлення її проблем, інтересів з власним досвідом, пошук спільного і відмінного.

Важливим при цьому є зворотний зв'язок у взаємодії як не тільки рефлексивна регуляція спілкування, а джерело самовдосконалення вчителя, джерело його

збагачення як референтної для школярів особистості. Тільки за таких умов діалог як форма взаємодії здобуває особистісно розвивальний характер.

Разом з цим відзначено, що професійно-педагогічна культура вчителя починається зі здатності до діалогу із самим собою, в основі якого знаходиться діалогічність мислення. Діалог з самим собою становить відповідний самоаналіз, рефлексивний стан учителя, що дає змогу проаналізувати власні надбання або причини невдач, корегувати педагогічну діяльність з позиції її результативності, успішності, що по суті є процесом самовдосконалення, саморозвитку, постійного відновлення.

Діалогічне спілкування передбачає ціннісно-смыслову причетність учасників, співробітництво і співтворчість. На наш погляд, такий підхід продуктивний за умови занурення в ціннісно-смыслову сферу особистості. Діалог за таких умов розуміється як цінність творчого саморозвитку його учасників. У процесі такого діалогу відбувається самореалізація творчої «Я-концепції» як вчителя, так і дитини.

Спираючись на тлумачення діалогу М.М.Бахтіним, С.Л.Братченко [2] зазначає, що умовою дійсного діалогу є усвідомлення інакості Іншого. Розуміння людської особистості можливо тільки завдяки діалогу, який є не тільки шляхом пізнання особистості й вираженням її внутрішнього світу, її установок і ідей, але також умовою самого існування ідей в особистостях. «Ідея живе не в ізольованій індивідуальній свідомості людини, – залишаючись тільки в ній, вона народжується і вмирає. Ідея починає жити, тобто формуватися, розвиватися, знаходити й обновляти своє словесне вираження, породжувати нові ідеї, тільки вступаючи в істотні, діалогічні відносини з іншими чужими ідеями» [1, с.146]. Такий підхід дає основу для аналізу суб'єкт-суб'єктних відносин у педагогічній діяльності як взаємозбагачення особистісними змістами світосприймання вчителів і дітей і перехід останніх на рівень ціннісного розширення власного досвіду життя. Звідси ми припускаємо, що зміст особистісної педагогічної взаємодії пов'язаний з усвідомленням

глибинної ролі діалогу в процесі розвитку як особистості дитини, так і особистості вчителя.

Отже, усвідомлення майбутніми вчителями охарактеризованих положень, мотивує їх до такого процесу саморозвитку, в основі якого знаходяться необхідні для діалогового спілкування якості.

Діалог набуває характеру духовного спілкування в тому випадку, коли вчитель вбачає в учневі суб'єкт, який має свободу вибору тих чи інших цінностей, «тому що цінностями для людини стають тільки ті ідеали, установки, життєві позиції, що він сам виробив вільно і самостійно, хоча і в спілкуванні зі «значущим іншим» [4].

Специфіка особистісного компонента спілкування виявляє свої якісні характеристики саме в діалогічних відносинах. В основі розподілу спілкування на діалог і монолог лежить орієнтація тих, хто спілкується, відносно один одного, співвідношення їх ціннісно-сміслових позицій особистостей. До «діалогічної позиції» веде «діалогічна установка», найважливішою характеристикою якої є установка на рівноправність у спілкуванні; до монологічної позиції – монологічна установка, яка заперечує цю рівноправність [2].

Отже, взаємодія вчителів зі школярами передбачає усвідомлення специфіки спілкування як особистісно розвивального процесу, який вимагає певного сприйняття світу іншої людини як цінності її суб'єктних проявів. Стрижневим утворенням вчителя стає культура особистісної взаємодії, яка дає змогу вирішувати разом зі школярами проблеми, що виникають у процесі їхнього особистісного зростання.

СПИСОК ЛИТЕРАТУРИ:

1. Бахтин М.М. Проблемы поэтики Достоевского М.: Сов.Россия, 1979 – 320 с.
2. Братченко С.Л. Личность. Общение. Диалог [Электронный ресурс] /Режим доступа : <http://hpsy.ru/public/x2895.htm>.
3. Каган М.С, Эткинд А.М. Общение как ценность и как творчество //Вопросы психологии. – 1988. – № 4. – С.25-33.
4. Каган М.С. О педагогическом аспекте теории диалога [Электронный ресурс] Режим доступа : http://bim-bad.ru/biblioteka/article_full.php?aid=1040&page_pl_news4=1
5. Парыгин Б.Д. Основы социально-психологической теории. – М.: Мысль, 1971. – 351 с.